

RPO Endokrina sjukdomar
Christina Hedman
Ordförande

2026-03-17

Handlingsplan 2026 för RPO Endokrina sjukdomar

Inledning

Aktiviteterna för 2026 kommer att inriktas på att följa utvecklingen av nya kunskapsstöd som tas fram nationellt och som ska implementeras samt att vidareutveckla och underhålla de regionala kunskapsstöd som finns.

Förbättringsområde 1

Samverkan och kompetensutveckling inom SÖSR

Förbättringsområdet, kvarstår i sin helhet från tidigare år.

Motivering

Samverkan inom sydöstra har pågått i flera decennier och har fortsatt hög prioritet. Behovet av återkommande fysiska regionmöten kvarstår och därutöver digitala lösningar med olika ämnen. Utöver kompetensutbytet ger träffarna förutsättningar för att sydöstra tillsammans bidrar till utvecklingen avseende endokrina sjukdomar. Det sjukvårdsregionala nätverket och träffarna skapar dessutom förutsättningar till fördjupade personliga kontakter/relationer på såväl lång som kort sikt, vilket gynnar kompetensförsörjningen inom sydöstra sjukvårdsregionen. Samverkan har ytterligare förstärkts under 2025 genom bland annat nya RPO-grupper inom Obesitas och Könstdysfori.

Ansvarsfördelning och samverkan övriga RPO, RSG

Att identifiera de resurser som finns inom sydöstra är en ständigt pågående process som ger förutsättningar för att skapa god arbets- och ansvarsfördelning samt möjligheter att kunna nominera till de uppdrag som kunskapsstyrningen erbjuder. Detsamma gäller samverkan med övriga RPO och regionala samverkansgrupper (RSG).

Läkarprogrammet

Den under 2016 startade decentraliseringen av läkarprogrammet löper enligt plan och bidrar till och fortsätter att påvisa det stora värdet av ett ökat samarbete inom sydöstra sjukvårdsregionen.

Den nya läroplanen MALA3 följer den nationella utvecklingen av en 6-årig läkarutbildning, vilket innebär att läkare kan ansöka om legitimation direkt efter termin 12. Vår samverkan inom endokrina sjukdomar sker framför allt inom

internmedicin (termin 6) där det finns upparbetade rutiner. Eftersom läkarutbildningen vid LiU läses ämnesintegrerat, förekommer dock undervisning om endokrina sjukdomar fortlöpande genom hela utbildningen.

Patientföreträdare - involvering

Arbete med att involvera såväl patient- och närstående för att utveckla processerna är aktuellt i såväl RPO som i övriga nybildade RAG. Man ser över på vilket sätt medverkan och medskapande kan säkras. En förenklad mall för jäv och utbetalning av ersättning till patient har utarbetats inom Endokrinologi Region Östergötland och kommer att kunna användas som bas inom SÖSR.

Förbättringsområde 2

Kvalitetsutveckla flöden och processer samt kartlägga patientflöden inom SÖSR.

Patientlöfte och mål

Löfte – jämlik vård oavsett bostadsort.

Övergripande mål är att samtliga enheter inom sydöstra ska bidra till en kunskapsbaserad, jämlik, effektiv och tillgänglig vård, där skillnader ska minska gällande variation i diagnossättning och/eller operation relaterat förekomst i jämförelse regioner emellan.

Mål

Att under verksamhetsåret 2026 fortsätta arbetet med kartläggning av vilka arbetsflöden som finns för respektive diagnos för att analysera de patientflöden som finns inom sjukvårdsregionen i syfte att identifiera ”rätt vårdnivå” och optimera handläggningen.

Metod och åtgärd

RPO behöver kartlägga arbetsflöden via processkartläggning samt dra nytta av de befintliga processerna som finns vid multidisciplinära ronder och/eller konferenser. Vidareutveckling och uppföljning med hjälp av datauttag via journalsystem av nationellt framtagna indikatorer kan bidra till att förbättra vård och vårdflöden.

Konsekvensbeskrivning

Dessa analyser kan bli aktuella att genomföra dels beroende av vad den nationella nivåstruktureringen kommer fram till, dels om RPO ser behov i taktprocessarbetet med att strukturera flödena.

Förbättringsområde 3

Delaktighet i remissprocessen vid samtliga personcentrade och sammanhållna vårdförlopp (PSVF).

Patientlöfte och mål

Löfte – jämlik vård oavsett bostadsort

Övergripande mål är att samtliga endokrinologiska enheter och sakkunniga inom sydöstra fortsatt ska bidra till att RPO ska kunna avge remissvar på samtliga nationellt framtagna förslag på PSVF. Via RPO har alla tre regionerna varit delaktiga i besvarande av remisser.

Metod och åtgärd

RPO

- a) fångar vilka PSVF som är ute på remiss
- b) gör en första bedömning om PSVF berör RPO, berör det RPO utser RPO vilka som ska skriva, sammanställa förslag till text.
- c) berör PSVF inte RPO svarar RPO med att inga synpunkter finns.

Konsekvensbeskrivning

Identifierat GAP och konsekvensbeskrivning bör ange vad som påverkar nuvarande samverkan inkluderat vad kan vi göra tillsammans.

Den lokala GAP och konsekvensbeskrivning måste därtill kompletteras för varje enskild region, detta med hänsyn till respektive regions organisation tillika plan och budgetarbete.

Förbättringsområde 4

Samsyn gällande införandeprocessen kring de personcentrade och sammanhållna vårdförlopp (PSVF) som RPO endokrina sjukdomar berörs av.

Patientlöfte och mål

Löfte – jämlik vård oavsett bostadsort.

Övergripande mål är att samtliga endokrinologiska enheter och sakkunniga inom SÖSR ska dra nytta av varandras arbete vid införande med målet att bidra till minskad variationen inom SÖSR

Under 2026 kommer fortsatt involvering i införandet av PSVF osteoporos och fotsår vid diabetes att bli aktuellt via lokala arbetsgrupper. En regional multidisciplinär arbetsgrupp osteoporos planeras starta 2026.

RPO strävar efter:

- Att alla arbetar med stöd av gemensamt utbildningsmaterial.
- Att om möjligt skapa sjukvårdsregionala riktlinjer och rutiner.

- Att samverka med andra RPO samt ta stöd av berörda RSG.
- Att verka för att få en gemensam vårdgivarwebb i Sydöstra sjukvårdsregionen.

Förbättringsområde 5

Regionala arbetsgrupper (RAG) inom SÖSR.

Sydöstra sjukvårdsregionens representanter i kunskapssystemet är följande; Sydöstras representant i NPO Magnus Wijkman(RÖ) och Herbert Krol (RKL) representant i NAG diabetes bevakar dessa processer nationellt och överför information till RPO. Nedan är de områden som varit aktuella de senaste åren.

- Diabetes, glukossänkande läkemedel typ 2-diabetes
- Diabetes med högrisk för fotsår
- Hypertyreos
- Osteoporos
- Hyperparatyroidism
- Obesitas
- NPO planerar insatser i form av dialog och kommunikation runt ovanliga endokrina sjukdomar (NPO sällsynta sjukdomar) Primär aldosteronism och binjurevenskateterisering. RCC VP binjuretumörer och VP hypofystumörer).

RPO

Christina Hedman (RÖ) ordförande

Ledamöter: Magnus Wijkman (RÖ), Gustav Barkman (RKL), Åsa Bratt (RKL), Herbert Krol (RKL), Bertil Ekman (RÖ) och Panagiota Michalakoudi (RÖ). Till denna grupp kan samtliga NAG och RAG ordf. eller annan sakkunnig adjungeras.

NAG - diabetes

En grupp som varit nationellt aktiv under flera år, där Sydöstra sjukvårdsregionens representant är Herbert Krol, RKL. Omvärldsbevakning, samverkan MTP råd, indikatorurval och utveckling, revidering kunskapsstöd och kliniskt kunskapsstöd för vård av unga personer med typ 1 diabetes (15-25 år). Även revidering kunskapsstöd för Vårdförlopp diabetes med hög risk för fotsår under året. NAG behöver se över kunskapsstödet för att se om det är stora förändringar som behöver göras.

RAG – diabetes

Herbert Krol RKL är sammankallande för denna grupp som återtar sitt arbete under 2026. Gruppen har varit vilande något år. Övriga deltagare är Magnus Wijkman RÖ, Anna Ljunggren RJL, diabetessjuksköterska Ann-Sofi Nilsson Neumark RKL, diabetessjuksköterska och diabetessjuksköterska Malin Jonsson RÖ. Diabetessjuksköterska från RJL ska rekryteras.

Aktivitet för 2026 är att fortsätta följa det nationella arbetet och inventera behov lämpliga för gemensamt arbete i SÖSR.

RAG – binjure

Oskar Lindholm RJL är sammankallande även Panagiota Michalakoudi RÖ, ingår i gruppen.

Aktivitet: uppföljning av det nationella vårdprogrammet när detta reviderats, varit ute på remiss under vintern 2025-2026. Utvärdering av behovet av binjurevenskateterisering vid misstänkt primär aldosteronism planeras.

RAG – hypofys

Daniel Bengtsson RKL är sammankallade.

Aktivitet: Uppföljning av implementering av det nationella vårdprogrammet liksom regionalt vårdprocessprogram för den perioperativa vården i samband med hypofyskirurgi som började gälla februari 2024.

RAG – kalcium

Gustav Barkman RJL är sammankallade.

RAG obesitas

Bildades under 2025. Bertil Ekman RÖ är sammankallande. Gruppen består av: Anna Centerhed RJL, Christina Fischer RÖ, Christina Hedman RÖ, Mattias Hallberg RKL, Therese Johansson RKL, Maria Ekelund RJL, Pia Bärlin RJL, Elin Karlsson RÖ, Ellen Andersson RÖ, Panagiota Chatzimichail. RÖ.

Aktivitet: bevaka pågående nationella processer angående läkemedelsbehandling för denna patientgrupp samt att anpassa nationella riktlinjerna i SÖSR.

RAG osteoporos

Från de tre regionerna finns fortsatt en önskan om att under 2026 starta RAG osteoporos med fokus på aktuellt vårdförlopp samt att lokala vårdprogram ska revideras. RAG osteoporos har dessutom som ambition att involvera flera RPO som exempel Medicinteknik, Akut och preoperativ vård, Primärvård, Rörelseorganens sjukdomar och Äldres hälsa samt brukarmedverkan.

RAG – Tyreoidea

Sammankallande är Christina Hedman, RÖ.

Hypertyreos (Kunskapsstöd) vårdprogram är publicerat under 2023 och en regional arbetsgrupp har utarbetat ett regionalt vårdprogram i SÖSR som implementerats inom medicin och primärvården 2025.

Sjukvårdsregionala TAO-ronder för patienter med endokrin oftalmopati finns sedan ett par år. Ronder sker digitalt med ögonläkare och endokrinologer/medicinare i hela regionen ca 3 gånger per termin.

RAG – sällsynta endokrina och metabola sjukdomar

Samarbete med Centrum för sällsynta sjukdomar (CSD). Pågående projekt med regional genetikrond i hela SÖSR finns ca 1g/termin.

CSD som är en regional resurs informerade på ett RPO endokrinmöte om sin verksamhet och önskemål finns att utveckla regionalt samarbete och få till ett bättre omhändertagande av sällsynta metabola sjukdomar i SÖSR

Uppföljning/Utvärdering av RAG grupperna

Uppföljning av gruppernas arbete kommer att ske kontinuerligt samt årligen i samband med RPOs uppföljning av handlingsplan och regiondagarna i höst.

Ordförande RPO endokrina sjukdomar

Christina Hedman överläkare
Endokrinmedicinska kliniken US, Region Östergötland